Õpetajate täienduskoolituse vajadus ja põhimõtted

Meedi Neeme

Rocca al Mare Seminar

2010

Hariduse eesmärk on õpilase areng

Olulised märksõnad:
TEADMISED,ARUKUS,ELUTARKUS,ISIKUPÄ-

RASUS, ENESEKINDLUS JA VÄÄRIKUS

Hariduse tulemusena vormub isiksus**,** kes oskab elus **väärikalt** toime tulla

Arukus,elutarkus ja individuaalsus annavad vabaduse olla **isiksus**

Isiksus saab areneda **õpikeskkondades,** mis luuakse vastastikusel lugupidamisel, kokkuleppel ja austusel

Kas oleme sellisteks rõhuasetusteks valmis?

- Jah ja ei!

  Erialakoolitustel käime suurema vastupanuta

  Oleme valmis osalema koolitustel, kus jagatakse teadmisi uutest meetoditest

  Mõtlema endast, kui väärtuste kandjast ja kultuuriruumi loojast – keerulisem

  Võtma oma hoolde õpilase kui tervikisiksuse,

  - keerulisem

  Tegema koostööd, mille oluline osa on kuulamisel - keerulisem

  Tegelema eneseanalüüsiga – keerulisem

Isiksus kui märksõna

- Õpetaja kui tunniandja aeg on ümber!
- Efektiivselt toimivad õpetajad on enesest teadlikud, erialaselt ja sotsiaalselt kompetentsed isiksused
- Kooli kui tervikut arendavad õppivad isiksused, kes teevad omaenda järeldusi, oskavad juhtida ja vastutada, kes oskavad käsitleda keerukaid teemasid eesmärgiga kujundada kompetentse, mis võimaldavad luua paremaid õpikeskkondi

Õpetaja õppimise põhimõtted (Peter Senge põhjal)

- Õpetaja on ühel või teisel kombel alati haaratud õppimisprotsessi

- Õpetaja õppimine on eesmärgistatud ja tugineb kolmele olulisele põhimõttele:

eneseanalüüs, hariduse eesmärkidest tulenev ülesandepüstitus ja erialane areng

5 lähtekohta õpetajakoolituse edendamiseks:

- **Isiklik meisterlikkus**

  ... on teadmised iseendast kui isiksusest, suutlikkus sidusalt väljendada oma nägemust, oma eesmärki ja selle seost reaalse elutegelikkusega.
- **Jagatud visioon ja väärtused.**

  Fookuses on lapse areng, kokku lepitakse ühistes väärtustes ja tegevustes ning osatakse selle eest vastutada
- **Mõttemudelid**

  Oskus reflekteerida ja uurida arendades tundetarkust ja suhtetarkust. Suhete tajumine, juhtimine ja koostööoskused on õpikeskkondade loomise põhialused.

- **Koostöö**

  Koos õppimine toimib läbi diskussiooni ja dialoogi, mis aktiveerib ja motiveerib õpilasi aidates eesmärke seada ja nende nimel tegutseda. Koostöö käigus õpivad inimesed koos olema, ennast tajuma ja suhestuma
- **Süsteemne mõtlemine**

  Süsteemne mõtlemine on omavaheliste sõltuvuste ja muutumiste mõistmine, mille tulemuseks suureneb oskus nendega toime tulla. Süsteemne mõtlemine põhineb tagasisidekäitumisel ja terviknägemusel. Süsteemset mõtlemist toetab aineülene lähenemine õpiprotsessile - aine sidustamine teiste õppeainete- ja eluga

Õpetaja koolitusvajaduse kujunemine

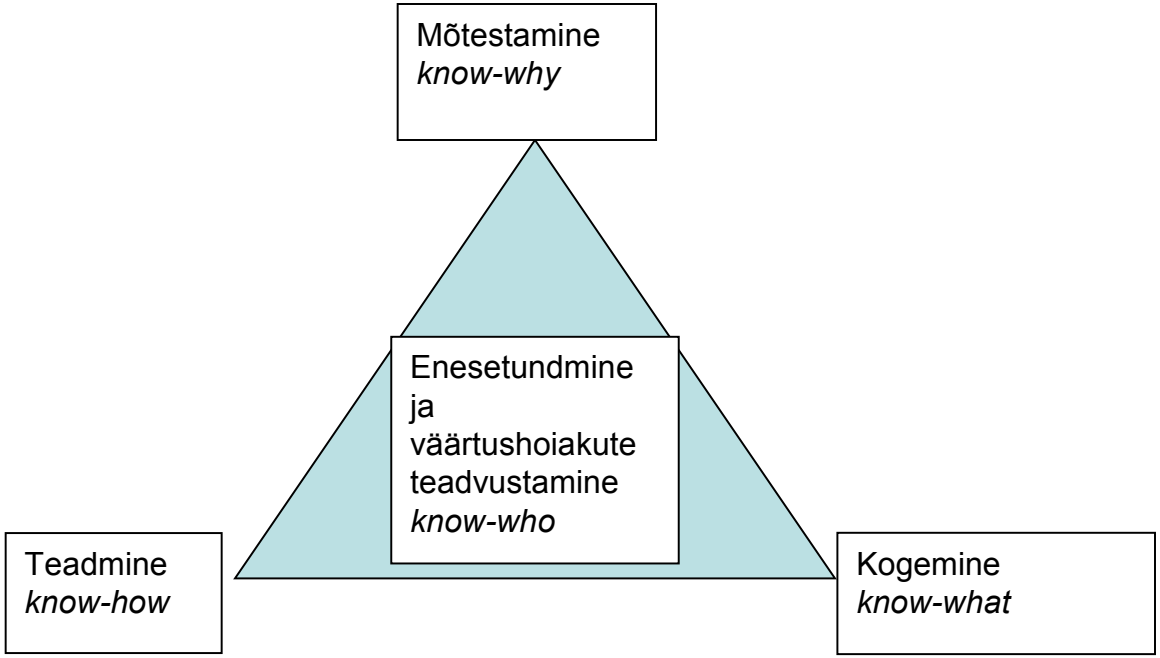

Õpetamine on isikusekeskne

- Õpikeskkonna loovad õpetaja ja õpilased koos
- Õpetaja kasutab õpilaste erinevate vajaduste toetamiseks mitmekesiseid võimalusi, mis omakorda annavad õpetajale võimaluse oma partnerite abil õppida
- Õpetaja pole enam kõrgem võim, vaid koostööpartner, kelle juhendamisel omandavad/täiendavad õpilased väärika suhtlemise oskuseid, sotsiaalsed kompetentse ja iseseisva ning kollektiivse õppimise vilumusi
- Õpetaja on moderaator

Kool arendab isiksust, kui...

- jätab õppekavades ruumi ja aega erinevate õpikeskkondade loomiseks
- toetab adekvaatset enesehinnangut, mis väljendub inimese veendumuses, et ta on väärtus ja temast oleneb suurel määral tema enese käekäik
- annab lapsele võimaluse järele mõelda, oma seisukoht kujundada ja seda väljendada
- toestab lapse enesekindlust süvendades oskust sidustada oma teadmisi igapäeva praktikaga ja teadvustada oma võimet toimida efektiivselt

Lapsed tahav koolis käia kui õpetaja... (Hay/ McBer Raport 8kl õpilaste arvamused)

- On hea
- On suuremeelne
- Kuulab sind
- Julgustab sind
- Usub sinusse
- Hoiab saladusi
- Talle meeldib tema töö ja aine
- Seletab põhjalikult
- Aitab kui oled jännis
- Annab tagasisidet
- Lubab sul oma arvamust avaldada

- Annab tagasisidet
- Lubab sul oma arvamust avaldada
- Ei loobu
- Teda huvitab sinu arvamus
- Tekitab sinus tunde, et oled tark
- On õiglane
- Seisab sinu eest
- Teeb mööndusi
- Räägib tõtt
- Andestab

Hea õpetajakoolituse tulemus

1. Enesearendamisega tegelevad õpetajad arenevad ise ja hoiavad ning toetavad õpilaste arenguvajadusi.
2. Oma arenguruumi määratlemine ja sellega tegelemine on väljakutse, mis annab meeldivat avastamisrõõmu**.**
3. Efektiivsest õpetajakoolitusest saavad osa meie õpilased.
4. Enesearendamisega tegelevad õpetajad loovad ja hoiavad **väärtuspõhist kooli,** mille **keskmes on inimese areng.**

Koolitusvajaduse mudel

Eesmärk:

Vaadelda süsteemselt, kuidas **õpetaja isiksus**, tema oskus toimida väärtuskasvatajana, erialaoskused, oskused toetada õpilase õppimist, samuti meeskonnatöö **oskused toetavad õpilaste arengut**

Mudeli toel on võimalik määratleda oma koolitusvajadus, et saaksime toimida parimal moel.

Kokkuvõtteks

- Õpetajakoolituse ja õpetajate täienduskoolituse **eesmärk** on toetada õpetaja **isiksuslikku ja professionaalset arengut**
- Koolituse **sisu määratleb riiklik õppekava** eeldades rakenduskoolituste süsteemi loomist
- **Vajaduse** paradigmaatiliseks **muutuseks** tingib **ühiskonna areng ja vajadused**
- Koolituse oluline **põhimõte** on **erialaoskuste kõrval** koosolemise ja koostoimimise e **koostöö ja suhtlemisoskuste täiendamine** ning **õpetaja** olemasolevate oskuste ja **kogemuste esiletoomine** ning **väärtustamine**

- Tänan kaasamõtlemise eest!